

Ontaryjski Przedszkolny Program Nauki Mowy i Języka

Ontaryjski Preschool Speech and Language Program świadczy usługi dla dzieci od urodzenia do czasu rozpoczęcia nauki w szkole. W wielu rejonach na terenie całej prowincji dostarcza się usług ewaluacyjnych i szerokiego zakresu terapii dla dzieci i ich rodzin, jak najbliżej ich miejsca zamieszkania.

Jeśli macie obawy, co do umiejętności mówienia i posługiwania się językiem przez wasze dziecko, możecie otrzymać pomoc od Preschool Speech and Language Program. Personel Programu może nauczyć was, jak pomóc rozwinąć się umiejętnościom komunikowania się waszego dziecka, aby mu dać najlepszą szansę zdrowego rozwoju.

Ontaryjski Przedszkolny Program Nauki Mowy i Języka dostarcza swoich usług bezpłatnie i nie wymaga skierowania od lekarza.

W celu uzyskania informacji dotyczących miejscowych programów mowy i języka odwiedź ontario.ca/earlychildhood i kliknij na Speech and Language.

To order by phone:
1-800-668-9938
TTY: 1-800-268-7095

Or visit: www.serviceontario.ca/publications
Publication # 019508

Learn more: www.ontario.ca/children

Nov/2014 © Queen's Printer for Ontario

POLISH

Wasze dziecko w wieku przedszkolnym jest ciągle zajęte mówieniem, odkrywaniem i bawieniem się. Wszystkie z tych czynności są ważne dla jego wzrastania i rozwoju – i dla uczenia się umiejętności komunikowania się.

Kiedy nadejdzie czas rozpoczęcia nauki w szkole, wasze dziecko będzie potrzebować dobrze rozwiniętych umiejętności komunikowania się - aby zawierać przyjaźnie, uczyć się nowych rzeczy oraz rozpocząć naukę czytania i pisania. Umiejętności komunikowania się są decydujące jeśli chodzi o przyszły sukces waszego dziecka.

Odgrywacie ważną rolę w rozwoju komunikowania się przebiegającym u waszego dziecka. Rozmowa, słuchanie i zabawa z waszym dzieckiem pomoże rozwinąć umiejętności, które są mu potrzebne do odniesienia sukcesu w szkole i w życiu.

Przeciętnie, jedno na dziesięcioro dzieci potrzebuje pomocy w rozwijaniu normalnej mowy i umiejętności językowych. Bez pomocy, bardzo dużych trudności nastęrcza słuchanie i mówienie, trudno jest uczyć się czytać, i ciężko jest bawić się z innymi dziećmi.

Rozwój mowy i języka waszego dziecka w wieku przedszkolnym

Kamienie milowe w rozwoju dziecka

Te kamienie milowe w rozwoju dziecka pokazują niektóre z umiejętności, które zaznaczają postęp dzieci kiedy uczą się one porozumiewać. Jeśli wasze dziecko nie osiąga jednego lub więcej z tych kamieni milowych, proszę skontaktować się z lokalnym Przedszkolny Program Nauki Mowy i Języka.

Przed ukończeniem 3 roku życia

- rozumie pytania "kto", "co", "gdzie", "dlaczego"
- tworzy długie zdania, używając 5 lub więcej słów
- opowiada o wydarzeniach z przeszłości – wizyta w domu dziadków, dzień, w którym doświadczyło opieki nad dziećmi przez inne osoby.
- opowiada proste historyjki
- okazuje sympatię względem ulubionych towarzyszy zabawy
- prowadzi wielostopniowe wyimaginowane zabawy – gotowanie posiłku, naprawianie samochodu
- mówi przeważnie w sposób zrozumiały dla większości ludzi spoza rodziny
- zdaje sobie sprawę z funkcji materiałów drukowanych – w karcie dań, na listach, szydach
- ma początkujące zainteresowanie rymowaniem i zauważa je

Przed ukończeniem 4 roku życia

- wykonuje polecenia składające się z 3 lub więcej etapów – "najpierw weź papier, następnie narysuj obrazek, a na koniec daj go mamie"
- używa gramatyki takiego typu jak gramatyka ludzi dorosłych
- opowiada historyjki z wyraźnym początkiem, rozwinięciem i zakończeniem
- używa rozmowy przy próbowaniu rozwiązywania problemów z dorosłymi i innymi dziećmi
- wykazuje się coraz bardziej skomplikowanymi zabawami z użyciem fantazji
- prawie zawsze jest rozumiane przez obce osoby
- potrafi tworzyć proste rymy – "kot - płot"
- dopasowuje niektóre litery do ich brzmienia – "wymawia literę T jako 'ty'"

Przed ukończeniem 5 roku życia

- stosuje się do poleceń grupowych – "wszyscy chłopcy dostają zabawkę"
- rozumie polecenia zawierające warunek "jeżeli..., to" – "Jeżeli masz założone tenisówki, to stań w kolejce do sali gimnastycznej"
- opisuje szczegółowo wydarzenia z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości
- stara się zadowolić swoich przyjaciół
- okazuje rosnącą niezależność w przyjaźniach – może samo odwiedzić sąsiada
- używa prawie wszystkich głosek swojego języka z niewieloma błądami lub bezbłędnie
- zna wszystkie litery alfabetu
- identyfikuje początkową głoskę niektórych słów – "słowo 'pop' zaczyna się na 'py'"

Prosimy spróbować kilku z poniższych sugestii, aby pomóc dziecku w używaniu słów do rozwiązywania problemów, dokonywania wyborów, opisywania przedmiotów i zdarzeń oraz dzielenia się pomysłami.

Trzylatki lubią gdy:

- Dajecie im różne materiały aby zachęcić ich do rysowania i bawienia, wliczając w to kredę, ołówki, kredki, flamastry, farby do malowania palcami.
- Rozmawiając z nimi, używacie słów opisujących kolory lub przeciwieństwa (zimne-gorące, duże-małe, szybkie-wolne) oraz słowa określające czynność (frutowanie, chlapanie, bieganie)
- Dajecie im dodatkowy czas na dzielenie się swoimi pomysłami.
- Dajecie im wielość wyboru – odnośnie tego, jakie jedzenie zjeść, którymi zabawkami się bawić, jakie ubranie nałożyć.
- Dajecie im wzór prawidłowej wymowy i gramatyki – dziecko mówi "ona pobiek", a wy mówicie "tak, ona pobiegła".
- Czytacie im książki, które są łatwe do przewidzenia i zawierają powtórzenia – zatrzymajcie się na moment, aby dać dziecku możliwość wstawienia brakującego słowa lub zdania.
- Bawicie się i robicie udawanek razem z nimi! Mogą one lubić odgrywać sceny z ulubionych filmów wideo albo udawać, że jedzą w restauracji, lub że są nauczycielem lub strażakiem.

Czterolatki lubią gdy:

- Dajecie im dużo okazji do bawienia się z innymi dziećmi – w bibliotece, w parku, w Ośrodku dla Dzieci. Czasami lubią one gościć jedno czy dwoje przyjaciół w waszym domu, aby się z nimi pobawić.
- Wskazujecie słowa w książkach i przesuwacie palcem poniżej słów kiedy im czytacie.
- Mówicie o kolejności wydarzeń – opisujecie, co się dzieje najpierw, następnie i na koniec – "najpierw myjemy ręce, następnie jemy przekąskę a na koniec wkładamy naczynia do zlewu".
- Zachęćcie je do opowiadania własnych historyjek – prosząc ich, aby opowiedziały, co robiły w ciągu dnia, opisały obejrzany film albo opowiedziały o swojej ulubionej książce.
- Czytacie książki z rymującymi się słowami – "myszka-liszka", i wskazujecie głoski na początku słów – "Słowo 'mama' zaczyna się na 'mmm' – to jest litera 'M'".

Pięciolatki lubią gdy:

- Używacie nowych i bardziej skomplikowanych słów – "przedtem-potem", "szorstki-gładki", "łatwy-trudny", "pomiędzy-obok", "jednakowy-inny".
- Mówicie o liczbach i ilości przedmiotów – "dużo-trochę", "więcej-mniej", "jeden-wiele".
- Proście, aby przepowiedziały, co zdarzy się następnie – "Jak myślisz, co się zdarzy gdy Sam rozpakuje swój prezent urodzinowy?", i wyjaśnacie powody stojące za dokonanymi wyborami – "Dlaczego powinniśmy dzisiaj ubrać się w palta?"
- Opowiadacie na przemian sobie nawzajem historyjki używając obrazków w książkach – dzieci lubią słuchać jak mówicie, a potem chcą, żeby była ich kolej na stworzenie własnej wersji historyjki.
- Pozwalacie im pomagać w planowaniu wydarzeń. Rozmawiajcie o tym, co potrzebujecie zrobić przed przyjęciem urodzinowym, lub o tym, jak przygotować się na pójście do zoo. Podczas rozmowy zadawajcie dziecku pytania "dlaczego" i "w jaki sposób".
- Prosisz je o pomoc. Twoje dziecko chętnie pomoże Ci przygotować posiłek, nakryć stół, posortować rzeczy do prania, itd. Daj im instrukcje i zobacz czy mogą Ci powiedzieć jakie są kolejne kroki.

